

Eesti Perearstide Seltsi tagasiside

nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse väljatöötamiskavatsusele

Eesti Perearstide Seltsi poolt tänane väljatöötamiskavatsuse (VTK) eest uue nakkushaiguste ja ennetamise seaduse väljatöötamiseks. VTK on põhjalik, välja on toodud olulised lahendamist vajavad probleemid ja VTK ettepanekute eesmärgid on asjakohased.

Eesti Perearstide Seltsil on VTK kohta järgmised tähelepanekud ja ettepanekud:

VTK eesmärk 1, immuniseerimisega hõlmatus (VTK lk 5-6)

- 1.1. Praegu kehtivas NETSis ei olegi immunoprofülaktika ekspertkomisjoni (IPEK) sätestatud. IPEK ülesanded, töökord ja koosseis on sätestatud sotsiaalministri käskkirja alusel <https://www.sm.ee/immunoprofulaktika-ekspertkomisjon> Toetame IPEK rolli sätestamist NETSis.

Meie ettepanek on, et on vajalik sätestada NETSis ja vastavas NETS rakendusaktis

- IPEK ülesanded (sh vaktsineerijate täiendõppeprogrammide ja koolitajate kinnitamisel);
- töökord (sh rahastus);
- koosseisu koostamise põhimõtted;
- huvikonfliktide haldamise põhimõtted.

- 1.2. Selles alapunktis on toodud tervishoiutöötajatest eraldi välja ainult koolitervishoiuteenuse osutajad. Samas on VTK leheküljel 12 toodud välja ettepanek, et võiks kaaluda teenuseosutajate ringi laiendamist.

Kas selle väljatöötava NETS raames on plaanis teenuseosutajate ringi laiendada (vastava koolituse läbinud töötervishoiuarstidel ja -õdedel tegelikult on olemas õigus immuniseerida)? Kui teenuseosutajate ringi on plaanis laiendada proviisoritele ja farmatseutidele, siis vajavad sätestamist ka nende pädevus, ülesanded, õigused ja kindlasti ka kohustused, peab olema selge nende pakutava teenuse sisu, ulatus ja korraldus ning teenuse ulatusele vastavate täiendõppeprogrammide maht ja koolitajad. Eesti Perearstide Selts ei toeta immuniseerimisõiguse laiendamist apteegiteenuse osutajatele seni kuni apteegiteenuste sisu regulatsioon ei ole süstemaatiliselt kaasajastatud vastavalt 2024 kooskõlastatud VTKle.

1.4 EPS toetab regulatsiooni kaasajastamist ja selguse loomist, et immuniseerimisel koolides lähtutakse võlaõigusseadusest. Siinkohal märgime, et Õiguskantsleri kantslei eestvõtmisel on välja töötatud ka Lapspatsiendi kaalutlusvõime hindamise juhend tervishoiutöötajatele:

https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/Juhend_L%C3%95PLIK.pdf

Lisaks on NETS VTK lk 5 võimalike mitteregulatiivsete lahenduste punktis toodud välja, et immuniseerimisega hõlmatust mõjutab vaktsiinide hea kättesaadavus. Siinkohal tõdeme, et riikliku immuniseerimiskava vaktsiinid on hästi kättesaadavad.

Kuid oluline osa immuniseerimistest toimub täiskasvanueas, kus vaktsiinide kättesaadavusega on probleeme, sest suur osa täiskasvanueas tehtavaid vaktsiine on isikule tasulised ja ilma Tervisekassa ravimite soodusmäärata, kuigi tegemist on Eestis registreeritud ravimitega.

Praegu on võimalik isikul ennast vaktsineerida tasuta kas riikliku immuniseerimiskava raames (dT, teatud riskirühmadele ka gripi ja COVID-19 vaktsiinid) ja teatud riskirühmadel on võimalik saada Tervisekassa kulul vaktsineerimist pneumokokknakkuse ja meningokokknakkuse vastu.

Nakkushaiguste ennetamise seisukohast on oluline toetada ja soodustada täiskasvanueas vaktsineerimisi, sh MMR, dTap, puuukentsefaliidi vaktsiinidega.

EPS esindajad on aeg-ajalt IPEKis seda küsimust tõstatanud, et omaosalusega läbi viidud vaktsineerimistele laieneks ravimite soodusmäär, kuid vastuseks oleme saanud, et NETS seda ei võimalda. Palume NETS väljatöötamisel ka seda aspekti arvestada.

VTK eesmärk 2: Infektsioonikontrolli nõuete rakendamine ja tervishoiutekkeliste nakkuste levik (lk 6-7):

Tervishoiutekkeliselt võivad levida ka õhkleviga levivad vaktsiinvälditavad haigused (sh leetrid, gripp, COVID-19, tuulerõuged). Palume uue NETS seaduse loomise käigus arvesse võtta ka seda aspekti ja luua õigusselgust, kas ja millistel juhtudel võib olla tervishoiutöötajate vaktsineerimise kohustustuslik.

Nakkushaiguste leviku osas on väga haavatavad ka hooldekodud, toetame infektsioonikontrolli nõuete kaasajastamist ka nendes.

VTK eemärk 3: nakkushaiguste suhtes läbiviidav tervisekontroll (lk 7-8).

Eesti Perearstide Selts toetab ettepanekut üldse loobuda nakkushaiguste suhtes esitatava tervisetõendi nõudest ning kasutada tõendipõhise lähenemise asemel

riskipõhiseid ennetusmeetmeid nagu töötajate juhendamine, isikukaitsevahendite kasutamine, tervise jälgimine, aga ka kätehügieeni, toidukäitlushügieeni nõuete täitmine. Praeguste töötajate tervisekontrollide raames toimuvate tõendite väljastamisega, mille raames tehakse teatud tööalade töötajatele rutiinselt väljaheitekülvu ja kopsude röntgenülesvõtteid on küll kulutatud palju ressursse (aega, raha), kuid on väga kaheldav, kas üldse on ennetatud infektsioonhaigusi.

Mõned täpsustused VTK sõnastuse osas:

1) Lk 1, punkt 1.2: „Vaktsineerimisi viivad läbi peamiselt perearstid ja eratervishoiuteenuse osutajad“. Tegelikult viivad vaktsineerimisi viivad läbi peamiselt vastava immuniseerimiskoolituse läbinud pereõed, samuti viiakse väga suur osa vaktsineerimistest ka koolitervishoiuteenuse osutajate poolt.

Sobiv sõnastus oleks näiteks: Vaktsineerimisi viiakse läbi peamiselt perearstiabis ning koolitervishoiuteenuse ja eratervishoiuteenuste osutajate poolt.

2) Lk 6, punkt 2.1. „üldarstiabile“ – *pro* perearstiabile

Lugupidamisega,
Eesti Perearstide Seltsi juhatus

02.07.2025